

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hyperaspistes Diatribae Aduersus Seruum Arbitrium Martini Lutheri

Erasmus, Desiderius

Coloniæ, 1526

VD16 E 3030

37 Oportunitas doce[n]d[a]e ueritatis, qua[m] Luther[us] no[n] posse fieri
asserebat, p[re]scribitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34433

una hæc sit magna pars gloriæ uerbi, quod nulla est (ut Paulus ait) Prosopolepsia, & Deus personas non respicit. Vides iteꝛ, quam temere irruas in uerbum Dei, quasi tuas cogitationes & consilia longissime illi præferas.

37 ¶ Nam si a te petamus, ut discernas nobis tēpora, psonas, & modos dicēdi ueri, qñ definies? añ suum clauso cōponet tpe sine, mundus, q̃ tu unam regulā certā statueris. Vbi interim manet docendī officiū? ubi animæ docēdæ? Et quō posses? qui nec psonarū, nec temporū, nec modorū, ratiōem ullam noris. Ac si maxime noris, hoīm corda tamen non nosti, nisi is sit tibi modus, hoc tempus, hæc persona, ut sic doceamus uerū, ne Papa indignet, ne Cæsar irascat, ne moueant Pōtiffices & Principes, tum ne tumultus & motus fiāt in orbe, ne multi effundantur & peiores fiant. Hoc quale sit cōsiliū supra uidisti. Sed libuit ita uerbis inutilibus rhetoricari, ne nihil diceres. Quanto igit nos miseri hoīes, deo hæc tribueremus grām q̃ oīm corda nouit, ut ipse dicendi ueri modū, psonas & tēpora præscriberet. Ipse em̃ nouit, quid, quādo, quomodo, cuiq; dicendum sit. Nunc uero sic præscripsit, ut Euangeliō suū oībus necessarium, nullo loco, nullo tempore præscribere, sed apud oīes, oī tēpore, oīni loco predicaret. Et supra probaui ea quę in scripturis prodita sunt, talia esse, quæ oībus exposita & inuulgāda necessario & salubria sunt, sicut & i tua Paraclesi, meliore tūc q̃ nunc, consilio ipse statuisti. Hi qui animas redemptas nolūt, sicut Papa cū suis illorū esto, uerbum Dei alligare, & homines uita & regno cœlorum prohibere, ne ipsi intrent, nec alios

C 3 intrare

intrare sinant, quorū furori tu Erasme hoc consilio
tuo perniciose inseruis.

38 ¶ Eadem prudentia est, qua deinde cōsulis,
nō debere profiteri, si quid pperam in cōsilijs effec-
definitum, ne ansa contēnendi præbere authorita-
tem patrū. Hoc scilicet Papa uoluit a te dici, & aus-
dit libentius q̄ Euangelion, ingratissimus, si te car-
dinali pileo cum censibus nō rursus honorarit. Sed
interim Erasme, quid faciēt animæ, iniquo illo sta-
tuto ligatæ & occisæ? Nihil hoc ad te. Verū tu ppe-
tuo sentis ul' fingis te sentire, humana statuta posse
citra periculū, iuxta purū uerbū Dei seruari. Quod
si possent, facile pedibus in tuā hāc sniam irē. Si itaq̄
ignoras, iterū dico, humana statuta nō pnt serua-
ri cū uerbo Dei. Quia illa ligāt conscias, hoc soluit
eas, pugnatq̄ sibi mutuo, sicut aqua & ignis, nisi li-
bere, id ē, ut nō ligātia, seruent, id qd̄ Papa nō uult,
nec potest uelle, nisi p̄ditū & finitū regnū suū uolet,
qd̄ cōstat nō nisi laqueis & uinculis consciarū, quas
euāgelion liberat asserit. Igit̄ patrū autoritas sus-
q̄ deq̄ faciēda est, & statuta pperā lata, qualia sunt
om̄ia preter uerbū Dei definita, dirūpenda & p̄ci-
enda sunt, Christus em̄ patrum autoritate potior
est. Summa. Si de uerbo Dei sic sentis, impie sen-
tis, si de alijs, nihil ad nos uerbosa disputatio cōsiliij
tui. Nos de uerbo Dei disputamus.

39 ¶ Ultima parte p̄fatiōis, serio nos deterrens
ab isto gñe doctrinæ, arbitraris. pene uictoriā tibi
parā. Quid (ings) iutili⁹, q̄ hoc paradoxone uulgat
ri mūdo. Quicqd̄ fit a nobis, nō libero arbitrio, sed
mera necessitate ferit. Et illud Augustini, Deū opari
bona & mala in nobis, sua bona opa remunerare in
nobis